

[Patursson.]

Lagtinget, hvilken Institution — det gaar jeg ud fra som givet — ikke vil have noget imod gennem sit Kontor at ordne det dermed forbundne Arbejde.

I øvrigt kan jeg ikke sige andet, end at jeg føler mig meget forundret over, at saavel den højtærede Minister som Udvalget gaar imod Lagtingets enstemmige Vedtagelse i den heromhandlede Sag; thi skønt hele dette Forhold pekuniært set ikke er af særdeles stor Betydning, har det for Lagtinget været en Sag af stor principiel Betydning, da det angaar det nuværende Lagtings Standpunkt over for Kongsbønderne i Henseende til de til deres Gaarde knyttede Rettigheder.

Naar først den højtærede Minister og derefter Udvalget er gaaet imod Lagtingets principmæssige Standpunkt, maa jeg dog antage, at der ogsaa for Ministeriet foreligger andre vægtige Grunde herfor end Hensynet til den besværlige Administration. Det vilde derfor i meget høj Grad interessere baade mig og Lagtinget, ifald den højtærede Minister kunde give Oplysning om, hvad den færøske Amtmands Erklæring vedrørende dette Forhold gaar ud paa. Det er Skik og Brug ved de færøske Lagtingssagers Ekspedition til Ministerierne, at Færøernes Amtmand som Regel for ikke at sige altid vedføjer sin Indstilling. I dette Tilfælde vilde det — jeg tænker ogsaa for det høje Tings Medlemmer, der ikke har deltaget i Udvalgsarbejdet — være af Interesse, ifald den højtærede Minister eller eventuelt det ærede Udvalgs Ordfører kunde give Meddelelse om, hvorvidt Amtmanden har sluttet sig til Lagtingets Standpunkt, eller det eventuelt er ham, der har anbefalet at tage Standpunkt paa Basis af Bestemmelserne i § 3 i Trøloven af 13. April 1894, altsaa at gaa imod Lagtinget.

Angaaende Udvalgets Forslag, der gaar ud paa, at de Kongsgodset tilfaldende Beløb skal gaa ind i en færøsk Jordfond, for saa vidt en saadan eventuelt maatte blive oprettet ved Lov, modsætter jeg mig en saadan Ordning, men det hjælper selvfølgelig ikke. En principiel Bestemmelse af den Art bør ikke fastsættes af Rigsdagen, før Lagtinget er hørt. Dette gælder saa meget mere, som jeg maa gaa ud fra, at Bestemmelsen er imod Lagtingets Vilje; thi sideordnet med Sagen om Jordehvalrettighedernes Afsløning behandlede Lagtinget i dets sidste Samling Sagen om Oprettelse af en færøsk Jordfond. Ikke des mindre holdt Lagtinget sine Bestemmelser vedrørende Jordehvalen uden for al Befatning med en eventuel Jordfond.

Lagtingets principielle Standpunkt fremgaar tydeligt og klart af dets Udvalgsbetænkning, som er vedføjet dette Lovforslag, og hvori det hedder:

„Beløbet henlægges til vedkommende Fæster til Grundforbedringer, jfr. Principet i Lov af 1. April 1921 om Afsløning af Vintergræsningsretten for Trøer af Husegaard.“

Det er dette Princip, Lagtinget har formet sit Forslag over og enstemmigt sluttet sig til, og det er dette Princip, jeg med mit Ændringsforslag fastholder, og som jeg anbefaler ærede Medlemmer af dette høje Ting at stemme for, samtidig med at jeg anbefaler at stemme imod Udvalgets Ændringsforslag og § 5's 1ste Stykke i den af Udvalget tiltraadte Form.

Eftersom Udvalget baserer sit Ændringsforslag paa en eventuel Oprettelse af en Jordfond, vil jeg i øvrigt gerne tillade mig at rette det direkte Spørgsmaal til Udvalgets ærede Ordfører: Hvem skal sanktionere Reglerne for Anvendelsen af den eventuelle Jordfonds Midler, og hvilken Autoritet skal denne eventuelle færøske Jordfond sortere under?

Ordføreren (Rytter): Maa jeg først besvare det Spørgsmaal, som det ærede Medlem stillede til mig som Udvalgets Ordfører, om, hvem der eventuelt skal sanktionere de Regler, der kommer til at gælde for den færøske Jordfond. Det vil blive bestemt i den Lov, hvorefter Jordfonden oprettes, deri vil selvfølgelig alt vedrørende Jordfonden blive bestemt. Det ærede Medlem maa derfor vente med at faa Svar, indtil der fra Lagtinget kommer Forslag om en Ordning af det Forhold; saa maa Regering og Rigsdag tage Standpunkt dertil.

Det forbavser mig noget, at det ærede Medlem fremsatte de Bemærkninger, han gjorde her ved anden Behandling. Det ærede Medlem har jo haft Lejlighed til at møde for det Udvalg, der har været nedsat, og til der at fremsætte sine Bemærkninger og Indvendinger, som Udvalget saa kunde have overvejet. Men det ærede Medlem bærer sig her ad paa lignende Maade som ved tidligere Lejligheder: han fremsætter først sine Bemærkninger, naar Sagen er færdig, saa at vi ikke er i Stand til at tage Hensyn til det ærede Medlems Ønsker.

Det ærede Medlem var bl. a. inde paa det mærkelige Spørgsmaal, om der ikke har været andre Grunde for Myndighederne henede — antagelig Ministerium og Rigsdag — til at vedtage disse Regler, der er i Strid med Lagtingets Forslag og med det,